

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

KİŞİSEL GELİŞİM VE EĞİTİM ALANI
DİJİTAL OKURYAZARLIK
(TEMEL SEVİYE)
KURS PROGRAMI

Ankara, 2019

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI	1
PROGRAMIN DAYANAĞI	1
PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ	2
PROGRAMIN AMAÇLARI	2
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ.....	4
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ.....	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	8
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ	8
BELGELENDİRME	9

PROGRAMIN ADI

Dijital Okuryazarlık (Temel Seviye) Kurs Programı

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
2. 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1),
3. 11.04.2018 tarihli ve 30388 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği,
4. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı,
5. 30.11.2007 tarihli ve 26716 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik",
6. 23.05.2007 tarihli ve 26530 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun,
7. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 27.09.2005 tarih ve 329 sayılı kararı ile kabul edilen, Ortaöğretim Programı "Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programı",
8. Talim ve Terbiye Kurulunun 05.09.2012 tarih ve 150 sayılı kararı ile kabul edilen, Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı,
9. Talim ve Terbiye Kurulunun 17.07.2017 tarihli ve 104 sayılı Kararı ile kabul edilen "Meslekî ve Teknik Anadolu Liselerinin 53 Alanına Ait Haftalık Ders Çizelgeleri ile Çerçeve Öğretim Programları",
10. 11.04.2017 tarihli ve 30035 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik,
11. 07.04.2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu.

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuryazar olmak
2. 13 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Eğitimci nitelikleri aşağıdaki sıraya göre belirlenir:

1. Programın uygulanmasında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına göre Bilişim Teknolojileri Alanı öğretmenleri olarak atananlar,
2. Öğretmen bulunmaması halinde bu alana öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olanlar,
3. Bilişim Teknolojileri Alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyesi, öğretim görevlileri,
4. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına göre Bilişim Teknolojileri Alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim programları / fakülte mezunları,

PROGRAMIN AMAÇLARI

Dijital Okuryazarlık (Temel Seviye) Kurs Programı'nı tamamlayan bireyin;

1. Dijital terimler ve kavramlar hakkında bilgi sahibi olması,
2. Web sitelerinden uygun bir şekilde faydalanması,
3. İnternette bilgiye ulaşma yollarını kavraması,
4. İnternet ve bilgisayar teknolojilerini (Akıllı telefon, tablet, kiosk vb.) kullanarak günlük hayattaki temel ihtiyaçları karşılayabilmesi,
5. Mobil imkânlar ve hizmetlerden faydalanabilmesi,
6. İnternet ortamından gelebilecek tehlikelerin farkında olması,
7. Güvenli iletişim kurabilmesi
8. Bilgi ve veri güvenliği, dijital etik ve yeni görgü kuralları konusunda farkındalık kazanması,
9. Bilgisayar ve diğer iletişim araçlarını, etkin ve güvenli kullanabilmesi, amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Okuma-yazma belirli bir harf sistemini çözmeye yarayan statik bir davranışı ifade ederken okuryazarlık, iletişimi olan her şeyi anlamlandırmayı hedefleyen geliştirilebilir bir beceri olarak karşımıza çıkar. Bu manada basılı materyallerin üzerlerinde yer alan harf sistemlerinin çözülmesi okuma yazma davranışına işaret ederken; çözülen bu kodların anlamlandırılması süreci daha üst düzey bir beceri olduğu düşünülen okuryazarlığa işaret etmektedir.

Bu sebeple okuryazarlık, bir eğitim terimi olarak insanın içinde yaşadığı dünyayı ve bu dünya içerisinde kendini çeşitli yönleriyle anlamlandırıp doğru ve yeterli bilgi, duygu, düşünce

ve donanıma sahip olmasını sağlayan önemli bir beceri olarak nitelenebilir.

1. Okuryazarlık, bireylerde yaşam boyu öğrenme bilincini oluşturma, bu bilinci geliştirme, daha etkin öğrenme için bireylerin yeni beceriler kazanmalarını sağlama olarak tanımlanmaktadır. Geleneksel anlamda okuryazarlık, “okuma, yazma ve rakamsal ifadeleri anlayabilme becerisidir”. Ancak gelişen teknolojilerle birlikte eğitim sisteminde, yalnızca okuma, yazma ve hesaplama becerileri yeterli görülmemektedir. Bu temel becerilerin yanı sıra çeşitli okuryazarlık becerilerinin de geliştirilmesi beklenmektedir. Literatürde tanımlanan bilgi okuryazarlığı, bilgisayar okuryazarlığı, ekonomi okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı gibi 34 farklı okuryazarlık alanından birisi de dijital okuryazarlıktır.
2. Dijital okuryazarlık akıllı telefonlar, tabletler, dizüstü bilgisayarlar ve masaüstü bilgisayarlar gibi cihazlar aracılığı ile bilgiye ulaşma ve bilgiyi anlama, analiz etme, üretme ve paylaşabilme becerilerini ifade eder.
3. Dijital kavramı, günümüzde tüm geleneksel iş süreçlerinin ve geleneksel araçların önüne geçmiştir. Her şey dijitale dönüşmeye başlamıştır. Dijital medya, dijital telefon, dijital dünya, dijital kamera, dijital radyo, dijital ekran, vs. olarak örnekleri çoğaltılabilir. Günümüzde dijital ekranı olmayan bir eşyayı kullanmakta bile zorluk çekilmektedir. Buzdolabında dokunmatik ekranlar, otomobillerde cihazlar, kablosuz bağlantılı dijital göstergeler, yol bilgisayarları günlük hayatımıza girmiş durumdadır. Dijital okuryazarlık, günlük hayatımızdaki bu teknolojileri kullanma becerimizi geliştirmesi ve hayatımızı kolaylaştırması beklenmektedir.
4. Bu program vasıtasıyla bireylerin internet ortamında bilgiye ulaşma yollarını bilmesi, internetten ürün ve hizmet satın alma aşamalarını gerçekleştirmesi, internet ortamındaki risklerin farkında olması konusunda beceriler kazandırmak amaçlanmaktadır.
5. Öğrenme süreçlerinde anlatım, soru-cevap, yaparak ve yaşayarak öğrenme yöntemlerinin yanında; bireylerin düşünmelerini, araştırmalarını, sorun çözmelerini, edindikleri bilgi ve beceriyi yeniden yapılandırıp hayata geçirmelerini destekleyen eğlenerek öğreten bireysel öğrenme yöntem ve teknikler uygulanır.
6. Kurs Programı, Millî Eğitim Bakanlığında görevli program geliştirme ve alan uzmanları iş birliğinde hazırlanmıştır.
7. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim-öğretime uygun ortamlarda uygulanır.
8. Dijital Okuryazarlık (Temel Seviye) Kurs Programı'nın amaçları, içeriği ve kazanımları yoluyla kursa katılan bireylere aşağıdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve bu yolla bireylerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Değerler
Sorumluluk
Doğruluk ve dürüstlük
Kurallara uyma
Yardımlaşma
Empati
Ahlak

9. Program süresince kursiyerlere program içeriğinin öğretilmesi için ihtiyaç duyduğu araç, gereç ve malzemeler temin edilmeli, donanımlar sağlanmalı ve gerektiğinde bilgisayar destekli öğretim faaliyetlerinden (slaytlar, akıllı tahtalar) faydalanılmalıdır.
10. Program süresince bireylerin merak uyandırma ve planlama, araştırma ve keşfetme, çözümlenme ve derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama etkinliklerini gerçekleştirmeleri sağlanarak bireyin öğrenmeye etkin katılımı desteklenmelidir.
11. Kurs dışında bireylerin öğrendiklerini pekiştirmek için kendi kendine öğrenme faaliyetleri yapması teşvik edilmelidir.
12. Uygulama esnasında her bireye bir bilgisayar sağlanır.
13. Uygulamalar mümkünse bilgisayar laboratuvarlarında/sınıflarında veya Kamu İnternet Erişim Merkezleri (KİEM) sınıflarında yaptırılır.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirilme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde toplam 50 saatidir. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

KONULAR	SÜRE (Ders Saati)
Dijital Terim ve Kavramlar Bilgisi	3
Bilgisayarın Temel Özellikleri ile Kullanımı	8
Görsel ve İşitsel Medyalar ve Özellikleri	1
Bilgiye Erişim, Arama Motorları ve Kullanımları	4
Web Sitesi Kavramı ve Amacına Uygun Kullanımı	4
Akıllı Telefon Kullanma	4
Tablet, Akıllı Televizyon ve Benzeri Cihazları Kullanma	2

Mobil İmkânlar ve Hizmetlerden Faydalanma	4
Kiosk, Numaratör ve Sıramatik Cihazları Kullanımı	4
Sosyal Medya Kullanımı	6
Elektronik Haberleşme Yöntemleri (E-posta, Anlık İletiler ve Sosyal Medya Uygulamaları Üzerinden)	4
Bilgi ve Veri Güvenliği	4
Dijital Etik ve Yeni Görgü Kuralları	2
TOPLAM	50

İÇERİK

1. DİJİTAL TERİM VE KAVRAMLAR BİLGİSİ
  - 1.1. Temel bilgisayar ve bilgi teknolojileri terimleri
  - 1.2. Bilgisayar ve çalışma prensibi
  - 1.3. Masaüstü bilgisayar, dizüstü bilgisayar, tablet, PDA, akıllı telefon gibi cihazların özellikleri
  - 1.4. İnternet
  - 1.5. Sosyal ağ
  - 1.6. Elektronik ortamda mahremiyet ve güvenlik
2. BİLGİSAYARIN TEMEL ÖZELLİKLERİYLE KULLANIMI
  - 2.1. Bilgisayarın güvenli açılması, kapatılması ve şifre ile kullanılması
  - 2.2. Menülerin, pencere öğelerinin, imlecin vb. kullanımı
  - 2.3. Dosya, klasör kavramları. Dosya/klasör; oluşturma, kaydetme, isim verme/ değiştirme ve silme
  - 2.4. Dosya ve klasörlerin açılması, kapatılması, tekli/çoklu seçimi, tek/çift tıklanması; sağ tıklama menüsünün kullanımı
  - 2.5. İnternet tarayıcı programlarını kullanımı
  - 2.6. Çoklu ortam (resim, video vb.) dosyalarının görüntülenmesi, kaydedilmesi, taşınması, silinmesi
  - 2.7. Ses dosyalarının oynatılması
  - 2.8. Bilgisayar kullanılırken dikkat edilecek hususlar (ortam ışığı, havalandırma, uygun oturma düzeni, dinlenme, elektronik cihazların tozdan korunması)
3. GÖRSEL VE İŞİTSEL MEDYALAR VE ÖZELLİKLERİ
  - 3.1. Görüntü (resim, fotoğraf) dosyaları
  - 3.2. Ses dosyaları
  - 3.3. Video dosyaları
  - 3.4. Diğer etkileşimli medya dosyaları

4. BİLGİYE ERİŞİM, ARAMA MOTORLARI VE KULLANIMLARI
  - 4.1. Bilgiye erişme yöntemleri
  - 4.2. Arama motoru kullanımı
  - 4.3. Arama motorlarının özellikleri
  - 4.4. Anahtar kelimeler ve özel dosya tipi kullanarak arama yapma (filetype:pdf, filetype:doc vb.)
  - 4.5. Güvenli bağlantıya sahip sonuçları seçme
  - 4.6. Bilgi güvenilirliğine dikkat etme
  - 4.7. Telif haklarına uygun kullanım
5. WEB SİTESİ KAVRAMI VE AMACINA UYGUN KULLANIMI
  - 5.1. Web sitelerinin kullanımı
  - 5.2. Alan adı ve uzantıları (com, edu, net, gov vb.)
  - 5.3. Web siteleri ile etkileşim kurmak
  - 5.4. Sık kullanılan veya geçmiş web sitelerinin kullanımı
  - 5.5. Şifre ile giriş yapılan web sayfalarında alınacak güvenlik önlemleri
  - 5.6. Web sayfası içeriklerine yorum yazmak
  - 5.7. Web sitesi üzerinden memnuniyet ve şikâyet bildirmek
6. AKILLI TELEFON KULLANMA
  - 6.1. Akıllı telefonu çalıştırma, kapatma ve ayarlarını yapma
  - 6.2. Şifre oluşturma ve kullanmada dikkat edilecek hususlar
  - 6.3. Rehber oluşturma ve kullanma (kişi ekleme, silme ve yedekleme)
  - 6.4. Fotoğraf çekme, kaydetme ve üzerinde basit değişiklikler yapma
  - 6.5. Belge, fotoğraf, ses ve video depolama
  - 6.6. Sesli ve görüntülü konuşma yapma
  - 6.7. Mesaj gönderme (sms ve diğer programları kullanarak)
  - 6.8. İnternet üzerinden podcast, radyo ve çeşitli görsel ve işitsel yayınları dinleme ve kaydetme
  - 6.9. Video çekme, kaydetme üzerinde basit değişiklikler yapma
  - 6.10. Verileri koruma ve yedekleme
7. TABLET, AKILLI TELEVİZYON VE BENZERİ CİHAZLARI KULLANMA
  - 7.1. Tablet, PDA vb. cihazları çalıştırma, kapatma ve ayarlarını yapma
  - 7.2. Şifre oluşturma ve kullanmada dikkat edilecek hususlar
  - 7.3. Fotoğraf çekme, kaydetme ve üzerinde basit değişiklikler yapma
  - 7.4. Belge, fotoğraf, ses ve video depolama
  - 7.5. Tablet, PDA vb. üzerinden sesli ve görüntülü konuşma yapma
  - 7.6. Tablet PDA vb. üzerinden mesaj gönderme (haberleşme programları kullanarak)
  - 7.7. İnternet üzerinden podcast, radyo ve çeşitli görsel ve işitsel yayınları dinleme ve kaydetme

- 7.8. Video çekme, kaydetme üzerinde basit değişiklikler yapma
- 7.9. Verileri koruma ve yedekleme
8. MOBİL İMKÂNLAR VE HİZMETLERDEN FAYDALANMA
  - 8.1. E-devlet uygulamaları
  - 8.2. Sağlık hizmetlerinin kullanımı (e-nabız, merkezi hastane randevu sistemi MHRS)
  - 8.3. Çeşitli kamu ve belediye hizmetlerinden faydalanma
  - 8.4. Navigasyon ve coğrafi konum bildirimini
  - 8.5. Karekod okutarak bilgi ve belgelere erişim
9. KİOSK, NUMARATÖR VE SİRAMATİK CİHAZLARININ KULLANIMI
  - 9.1. Havaalanı, hastane, banka, elektrik-su-doğalgaz merkezleri, noter vb. yerlerde bulunan kiosk/numaratör/sıramatik cihazlarını doğru ve güvenli bir şekilde kullanma
  - 9.2. Banka ve kredi kartlarını ve ATM cihazlarını güvenli bir şekilde kullanma
10. SOSYAL MEDYA KULLANIMI
  - 10.1. Sosyal medya ve sosyal ağ kavramları
  - 10.2. Sosyal medya kullanımı
  - 10.3. Sosyal medyada kimlik oluşturma ve mahremiyet
  - 10.4. Bir sosyal ağa üyelik ve sosyal ağ kullanıcıları ile iletişim
  - 10.5. Sosyal ağlar üzerinden etik kurallara uyularak paylaşım yapmak
  - 10.6. Sosyal ağlarda güvenlik ayarları
  - 10.7. Sosyal ağlarda karşılaşılan sorunları bildirme yöntemleri
  - 10.8. Paylaşım yaparken telif haklarına riayet etmek
  - 10.9. Görüntülü konuşmak, canlı yayın yapmak, canlı yayına katılmak
  - 10.10. Sosyal medya ortamında karşılaşılan suçları bildirme
11. ELEKTRONİK HABERLEŞME YÖNTEMLERİ
  - 11.1. Elektronik posta uygulamaları ve kullanımı
    - 11.1.1. E-posta hesabı alma
    - 11.1.2. E-posta oluşturma
    - 11.1.3. E-posta gönderme ve alma
    - 11.1.4. Adres defteri oluşturmak ve kullanmak
    - 11.1.5. Kişiyeye ve gruba e-posta göndermek
    - 11.1.6. E-posta yazılımları ile e-posta kullanımı için doğru ayarları yapmak
  - 11.2. Sosyal medya üzerinden ileti ve anlık ileti uygulamaları ve kullanımı
    - 11.2.1. Anlık ileti oluşturmak
    - 11.2.2. Anlık ileti göndermek ve almak.
12. BİLGİ VE VERİ GÜVENLİĞİ
  - 12.1. Bilgi güvenliği
  - 12.2. Bilgi güvenliği ve hakların korunması konusunda yasal düzenlemeler

- 12.3. Bilgi güvenliğini tehdit eden unsurlar
- 12.4. Kişisel kullanımda bırakılan açık noktalar
- 12.5. Bilgi güvenliğini sağlamak için alınacak önlem ve tedbirler
13. DİJİTAL ETİK VE YENİ GÖRGÜ KURALLARI
  - 13.1. Elektronik ortamda dikkat edilmesi gereken kurallar
  - 13.2. Forum ve bilgi paylaşım sitelerinde görüş, öneri ve cevap yazarken dikkat edilecek görgü kuralları (büyük/küçük harf kullanımı vb.)
  - 13.3. Hayatımıza yeni giren görgü kuralları
  - 13.4. Dijital etik, elektronik ortamda saygı, izinsiz paylaşım yapmama ve hak ihlali durumunda yapılabilecek yasal başvurular

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Değerlendirme, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği, esaslarına göre belirlenmelidir.
  - Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetler,
  - Kursiyerin performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavlar,
  - Kursiyere kurs sonunda yapılan uygulamalı sınavlar,100 puan üzerinden değerlendirilir.
2. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev ya da projelere göre yapılır. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puanı ya da notu olarak değerlendirilir.
3. Programların özelliğine göre sınavlar ve başarı değerlendirmesi bilişim teknolojisi kullanılarak da yapılabilir.
4. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemiyle yapılır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ

1. Ders kitabı olarak, Millî Eğitim Bakanlığının yayımlamış olduğu materyaller kullanılmalıdır.
2. Programın uygulama sürecinde; kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri kullanılmalıdır. Bu materyallerin bulunmaması durumunda öğretmen/egitimci tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.
3. Programın uygulanabilmesi için Bilişim Teknolojileri Alanı standart donanımları ve programın gerektirdiği diğer donanımlar kullanılacaktır.
4. Bilişim teknolojileri alanı standart donanımları dışında; tablet, PDA, akıllı telefon, akıllı televizyon, bankamatik, KİOSK, sıramatik cihazları ya da bu cihazların kullanımına yönelik simülasyon yazılımları kullanılacaktır.

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir.

